

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av kyrkolagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

Det föreslås att kyrkolagen ändras så att ett utlåtande om ett sådant lagstiftningstekniskt fel som inte påverkar innehållet och som upptäckts i ett av kyrkomötet godkänt förslag som gäller kyrkolag skall ges av kyrkostyrelsen i stället för av kyrkomötet. Detta skulle påskynda och underlätta beredningen av lagförslaget vid undervisningsministeriet och behandlingen av det i riksdagen.

Det föreslås att i kyrkolagen tas in en bestämmelse enligt vilken den som anställs i en tjänst eller en tjänsteinnehavare skall kunna åläggas att visa upp ett intyg över narkotikatest i de situationer som avses i lagen om integritetsskydd i arbetslivet.

Med beaktande av de ändringar i bestämmelserna om intjänande av pension som trädde i kraft vid ingången av 2005 samt höj-

ningen av avgångsåldern för tjänsteinnehavare i andra offentliga samfund föreslås att avgångsåldern för tjänsteinnehavare höjs till 68 år också i kyrkolagen.

I propositionen föreslås att kyrkolagens bestämmelser om kyrkliga val skall ändras. Kyrkolagen föreslås bli ändrad så att benämningen prästval ändras till kyrkoherdeval. Dessutom föreslås att tidpunkten för uppgörande av ny vallängd vid kyrkoherdeval ändras och flyttas närmare valet om detta har skjutits upp på grund av rättelseyrkande eller besvär. I fråga om församlingsval föreslås nya bestämmelser som gör det möjligt att dela in församlingen i röstningsområden.

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
ALLMÄN MOTIVERING.....	3
1. Inledning.....	3
2. Nuläge	3
2.1. Lagstiftning och praxis.....	3
Rättelse av tekniska fel i lagförslag som gäller kyrkolag	3
Kontroller och utredningar som gäller hälsotillstånd	3
Avgång från tjänst	3
Valnämnd i församlingen.....	4
Prästval och rösträtt	4
Stiftsfullmäktige.....	4
2.2. Bedömning av nuläget	5
Rättelse av tekniska fel i lagförslag som gäller kyrkolag	5
Bestämmelser om kyrkliga val.....	5
3. Målsättning och de viktigaste förslagen.....	5
Rättelse av tekniska fel i lagförslag som gäller kyrkolag	5
Kontroller och utredningar som gäller hälsotillstånd	6
Avgång från tjänst	6
Valnämnd i församlingen.....	6
Prästval ändras till kyrkoherdeval.....	6
Uppgörande av ny vallängd i samband med kyrkoherdeval	6
Rösträtt vid biskopsval för stiftsfullmäktiges lekmannamedlemmar	7
Kyrkliga utmärkelsetecken	7
4. Propositionens konsekvenser	7
5. Beredningen av propositionen	7
DETALJMOTIVERING.....	8
1. Lagförslag.....	8
2 kap. Kyrkolagen och andra författningar som gäller kyrkan	8
5 kap. Prästämbetet	8
6 kap. Tjänsteinnehavare och arbetstagare.....	8
8 kap. Kyrkoherdeval och församlingsval	9
17 a kap. Allmänna bestämmelser.....	9
18 kap. Biskopsämbetet	10
19 kap. Domkapitlet	10
24 kap. Underställning och ändringssökande.....	10
25 kap. Kompletterande stadganden	10
2. Ikraftträdande.....	11
LAGFÖRSLAGEN.....	12
om ändring av kyrkolagen	12
BILAGA.....	17
PARALLELLTEXT	17
om ändring av kyrkolagen	17

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Denna proposition innehåller förslag till ändring av bestämmelser om kyrkliga val. I en del av dessa förslag är det fråga om att flytta bestämmelser som redan existerar i kyrkoordningen och i valordningen för kyrkan till lagnivå på det sätt som den nya grundlagen kräver.

Denna proposition innehåller också ändringsförslag som gäller rättelse av tekniska fel i lagförslag som gäller kyrkolag, krav på att arbetssökande och arbetstagare skall visa upp intyg över narkotikatest, avgångsålder för tjänsteinnehavare samt kyrkliga utmärkelsetecken.

2. Nuläge

2.1. Lagstiftning och praxis

Rättelse av tekniska fel i lagförslag som gäller kyrkolag

Enligt 2 kap. 2 § 1 mom. i kyrkolagen (1054/1993) har kyrkan ensamrätt att föreslå kyrkolag i allt som rör endast kyrkans egna angelägenheter, även ändrande och upphävande av kyrkolag. Undervisningsministeriet utarbetar en regeringsproposition på basis av kyrkomötets förslag. Om det observeras ett lagstiftningstekniskt fel i lagförslaget antingen vid undervisningsministeriet eller i ett senare skede av lagstiftningsprocessen i riksdagen, kan det inte rättas utan ett utlåtande av kyrkomötet.

I praktiken genomförs det lagstiftningstekniska rättelseförfarandet så, att undervisningsministeriet sänder en begäran om utlåtande till kyrkostyrelsen om de fel som observerats i samband med lagberedningen. För kyrkostyrelsens plenum bereds en framställning om dessa som föreläggs kyrkomötet. I framställningen ges en beskrivning av felet och ett rättelseförslag. Lagberedningens framskridande är avgörande för om man hin-

ner begära utlåtande av följande kyrkomöte som sammankommer eller om utlåtandet skjuts upp med ett år från beslutet.

Kontroller och utredningar som gäller hälsotillstånd

Enligt lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004) kan arbetsgivaren förplikta en arbetssökande och en arbetstagare att visa upp ett intyg över narkotikatest, om de villkor som nämns i lagen uppfylls. Lagens bestämmelser om arbetstagare tillämpas även på tjänstemän, dem som står i tjänsteförhållande och dem som har därmed jämförbar offentlighetsrättslig anställning. I samband med stiftandet av lagen ändrades statstjänstemannalagen (750/1994) och lagen om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003) så, att den som anställs i en tjänst kan åläggas att visa upp ett intyg över narkotikatest i de situationer som avses i 7 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet som ett villkor för anställning. Till lagarna fogades också bestämmelser enligt vilka det i fråga om rätten att ålägga en tjänsteinnehavare att visa upp ett intyg över narkotikatest gäller vad som bestäms i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (lagen om ändring av 8 b och 19 § i statstjänstemannalagen 763/2004 och lagen om ändring av 7 och 19 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare 764/2004).

Avgång från tjänst

Enligt 6 kap. 8 § i kyrkolagen är den allmänna avgångsåldern för tjänsteinnehavare 67 år. Den nuvarande avgångsåldern infördes när kyrkolagen trädde i kraft den 1 januari 1994. Tidigare var avgångsåldern för bl.a. präster och kantorer 70 år. För den övriga personalen var avgångsåldern på basis av tjänste- och lönestadgan 65 år. Om pensionsåldern var lägre än detta var avgångsåldern lika med pensionsåldern ökad med två år.

När kyrkolagen trädde ikraft föreskrevs i övergångsbestämmelserna i 26 kap. 4 § att

avgångsåldern 70 år fortfarande skall gälla biskop, ecklesiastikråd och innehavare av en präst- eller kantorstjänst som utnämns eller valts före lagens ikraftträdande. För övriga steg avgångsåldern till 67 år.

Lagen om statens pensioner (280/1966) ändrades 2004 (679/2004) så, att statstjänstemän enligt eget val kan gå i pension under tiden mellan uppnådd 63 och uppnådd 68 års ålder. Förtida ålderspension kan beviljas redan vid 62 års ålder. Eftersom intjäningsprocenten stiger under de sista åren blir pensionstryggheten bättre ju senare personen i fråga går i pension. Ändringen gäller med stöd av 1 § i pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan (298/1966) också kyrkligt anställda som omfattas av denna lag. Lagändringen i fråga trädde i kraft vid ingången av 2005 och motsvarar den ändring i pensionssystemet som samtidigt allmänt trädde i kraft på arbetsmarknaden. I samband med ändringen i pensionssystemet har avgångsåldern i statstjänstemannalagen och lagen om kommunala tjänsteinnehavare ändrats från 67 till 68 år.

Valnämnd i församlingen

Med stöd av gällande bestämmelser i kyrkolagen delas församlingens område inte in i röstningsområden, utan en församling bildar ett enhetligt röstningsområde. Detta beror på att kyrkans medlemsregister inte i tillräcklig utsträckning stöder en indelning i röstningsområden i synnerhet på basis av adressuppgifter. Särskilt i stora städer där det kan finnas ett flertal församlingar, stämmer de kommunala och statliga röstningsområdena inte överens med de församlingsgränser inom vilka röstningsområdena borde bildas. I vissa fall torde man visserligen kunna använda röstningsområdena för allmänna val. Att en indelning i röstningsområden saknas har vid församlingsval lösts så, att man ordnar olika röstningsplatser på olika tider, vilket underlättar röstningen. Prästval kan också förrättas i olika kyrkor under på varandra följande tidpunkter. Då används endast en vallängd och samma valnämnd flyttar från en plats till en annan. Valnämnden kan inte vara indelad i sektioner. Församlingsval och prästval kan förrättas och förrättas de facto också ofta under två dagar. Dessutom har väljarna vid för-

samlingsval haft möjlighet att förhandsrösta antingen på pastorexpeditionen eller hemma. Betydande hinder för en indelning i röstningsområden är svårigheterna med att bygga upp dataförvaltningsystem samt kostnaderna.

Prästval och rösträtt

Församlingens kyrkoherde väljs vid en valförrättning som kallas prästval. Röstberättigad är en församlingsmedlem som har fyllt 18 år senast den dag då ansökningstiden för tjänsten utgår. Namnet på valet kommer sig av att man före 1996 vid samma typs val valde både kyrkoherde och kaplan. Valet av kaplan har överförts på kyrkofullmäktige, vilket innebär att endast kyrkoherden väljs av församlingsmedlemmarna genom allmänna val.

Valet av kyrkoherde sker så att domkapitlet uppställer de tre mest meriterade sökandena på förslag. Valet förrättas mellan dessa tre. Ingen av de övriga sökandena har på basis av detta en möjlighet att bli vald, om inte församlingsmedlemmarna utser någon annan behörig sökande som extra valkandidat. Det kan finnas flera sådana kandidater.

Konkurrensen om platserna är hård, vilket ofta leder till rättelseyrkanden om valförslaget, besvär till förvaltningsdomstolen och besvär vidare till högsta förvaltningsdomstolen. Processen tar ofta mer än två år i anspråk. Antalet röstberättigade är dock detsamma. I en stor församling, där flyttningsrörelsen är betydande kan tusentals församlingsmedlemmar således sakna rösträtt när valet sedan förrättas, medan en lika stor del medlemmar i andra församlingar som redan flyttat bort från församlingen kan vara röstberättigade.

Stiftsfullmäktige

Rösträtt i biskopsval har stiftets präster och lektorer samt lika många lekmän, vilka utses av kyrkofullmäktige och församlingsråden. Röstberättigade är flera hundra sammanlagt. I stiftet inrättades vid ingången av 2004 ett nytt förvaltningsorgan, stiftsfullmäktige, som utövar stiftets högsta beslutanderätt. Stiftsfullmäktige är lika stort i alla stift och medlemmarna består av 14 lekmän och 7 präster. Prästmedlemmarna i stiftsfullmäktige har på

grund av sin ställning rösträtt i biskopsval, medan lekmannamedlemmarna inte har det, vilket har upplevts som ett missförhållande.

2.2. Bedömning av nuläget

Rättelse av tekniska fel i lagförslag som gäller kyrkolag

Det har redan några gånger varit nödvändigt att tillämpa bestämmelsen i 2 kap. 2 § 2 mom. i kyrkolagen, som handlar om rättelse av tekniska fel i lagförslag om kyrkolag, för att rätta i och för sig mindre lagstiftningstekniska brister i ett lagförslag. I fråga om mer än tjugo paragrafer har ett sådant behov av rättelse blivit aktuellt. Undervisningsministeriet har följt en försiktig och strikt linje vid stiftandet av kyrkolag och låtit sin begäran om utlåtande även omfatta uppenbara skrivfel. Även om strävan är att på olika sätt höja nivån på kyrkans egen lagberedning, är det dock att vänta att liknande fel uppstår också i framtiden.

Många förslag till ändring av kyrkolagen är beroende av den allmänna lagstiftningen. Tiden för att ändra kyrkolagen kan då bli mycket kort, vilket kan förorsaka stora problem. Ändringarna i kyrkolagen borde ofta träda i kraft vid ingången av kalenderåret, för att kyrkolagstiftningen skall överensstämma med den allmänna lagstiftning som träder i kraft samtidigt. Exempel på sådana brådskande lagstiftningsprojekt under den senaste tiden har varit de ändringar som offentlighetslagen, förvaltningslagen, övergången till gemensam valuta och skattelagarna föranlett i kyrkolagen. I sådana situationer kan det utlåtande som avges av kyrkomötets session i november komma alltför sent för att riksdagen skall kunna hinna behandla ändringen av kyrkolagen i tid. Om ett lagstiftningsfel upptäcks först efter kyrkomötets session, kan felet inte rättas före kyrkomötets följande session ett halvt år senare. I sådana fall uppstår bristande överensstämmelse mellan kyrkolagen och allmän lag.

På grund av tidsbristen har det hänt att undervisningsministeriet varit tvunget att avge en regeringsproposition i icke-korrigerad form i väntan på utlåtandet om rättelsen. Efter utlåtandet har propositionen korrigerats i

riksdagens förvaltningsutskott. Sådana situationer borde man försöka undvika med ett snabbare och enklare utlåtningsförfarande. Även justitiekanslern i statsrådet har fäst uppmärksamhet vid detta.

Bestämmelser om kyrkliga val

I samband med att den gällande kyrkolagen stiftades togs en del av bestämmelserna i den gamla kyrkolagen (635/1964) och av andra normer, i enlighet med de dåvarande lagstiftningsprinciperna, in i kyrkoordningen och i valordningen för kyrkan. På grund av det krav på författningsnivå som ingår i gällande grundlag är de grundläggande bestämmelserna om kyrkliga valnämnder och bestämmelserna om anförande av besvär över deras beslut inte längre på korrekt författningsnivå, utan bör tas in i lag.

Prästval som namn på valet av församlingens kyrkoherde motsvarar i dag inte längre de tydlighetskrav som kan ställas på detta val med tanke på församlingsmedlemmarna. I stället talar man allmänt om kyrkoherdeval. Gällande bestämmelse om tidpunkten på uppgörande av vallängd för kyrkoherdeval har särskilt på grund av de allt vanligare rätelseyrkandena och besvären, men även mer allmänt på grund av valförfarandets längd, blivit otidsenlig och medför i många fall att en stor grupp församlingsmedlemmar saknar möjlighet att rösta vid val av ny kyrkoherde.

Att lekmannamedlemmarna i stiftsfullmäktige saknar rösträtt vid biskopsval har visat sig vara ett missförhållande, eftersom prästmedlemmarna i fullmäktige har rösträtt.

3. Målsättning och de viktigaste förslagen

Rättelse av tekniska fel i lagförslag som gäller kyrkolag

Det utlåtningsförfarande som hänför sig till rättelse av ett tekniskt fel i ett lagförslag som gäller kyrkolag skall kunna påskyndas så, att utlåtningsförfarandet på kyrkomötets vägnar ges av dess redaktionsutskott eller av kyrkostyrelsen. Eftersom lagstiftningsförslag i praktiken i huvudsak läggs fram av kyrkostyrelsen, eftersom kyrkostyrelsen svarar för lagberedningsprocessen och kyrkostyrelsens plenum före-

träder kyrkan i intressebevakningsuppgifter, kan det anses naturligare att uppgiften anförtros kyrkostyrelsen i stället för kyrkomötets redaktionsutskott. Utlåtandet avgavs då av kyrkostyrelsens plenum, med en både smidigare och snabbare lagstiftningsprocess som följde. Därtill förbättras kvaliteten på kyrkolagstiftningen eftersom de tekniska felen lättare kan rättas och inte behöver stå kvar i lagstiftningen av tidtabellsskäl.

Kontroller och utredningar som gäller hälso-tillstånd

I lagen om integritetsskydd i arbetslivet anges klart på vilka villkor arbetsgivaren har rätt att kräva att en arbetstagare visar upp ett intyg över narkotikatest. I det fall att villkoren uppfylls beslutar arbetsgivaren om intyg skall begäras. Villkoren gäller såväl arbetsuppgifterna som sådana icke-önskade effekter som troligen kan uppstå om uppgifterna sköts under påverkan av narkotika. Intressen som enligt lagen skall skyddas är liv och hälsa, arbetarskyddet, trafiksäkerheten, statens säkerhet, skyddet av uppgifter och datasäkerheten, integritetsskyddet och rättssäkerheten, miljön, arbetsgivarens affärs- eller yrkeshemlighet samt andra egendomsvärden.

Lagen om integritetsskydd i arbetslivet gäller också arbetsgivare, tjänsteinnehavare och arbetstagare i arbetsavtalsförhållande samt arbetssökande inom den evangelisk-lutherska kyrkan. På samma sätt som inom den offentliga sektorn i övrigt behövs det också i fråga om kyrkliga tjänsteinnehavare bestämmelser om när den som anställs i en tjänst som en förutsättning för utnämning till tjänsten kan åläggas att visa upp ett intyg över narkotikatest och när en tjänsteinnehavare kan åläggas att visa upp motsvarande intyg.

Avgång från tjänst

Genom en ändring av kyrkolagen anpassas avgångsåldern till de ändringar som sker i pensionssystemet. Avgångsåldern för kyrkliga tjänsteinnehavare fastställs till 68 år så att den överensstämmer med den övriga offentliga sektorn.

Tjänsteinnehavarnas avgångsålder höjs från 67 till 68 år för att motsvara den smidiga

övre åldersgränsen för pensionering i det nya pensionssystemet. I och med detta blir det möjligt för tjänsteinnehavare att stanna kvar i arbetslivet fram till denna ålder.

Valnämnd i församlingen

Valordningen för kyrkan har ändrats så, att en församling fungerar som flera röstningsområden, om kyrkofullmäktige eller församlingsrådet så beslutar. Egna valnämnder bör inte inrättas för röstningsområdena, utan en mer ändamålsenlig lösning är större valnämnder som kunde indelas i sektioner. Dessa sektioner skall sköta de praktiska valförordningsåtgärderna på röstningsområdena, men i övrigt sammanträda som fulltalig valnämnd för att sköta de egentliga administrativa uppgifterna och besluten. Enligt de gällande principerna om författningsnivå bör den grundläggande bestämmelsen om valnämnden i egenskap av organisationsnorm flyttas från valordningen för kyrkan till kyrkolagen. Samtidigt skall det föreskrivas om eventuell indelning av valnämnden i sektioner och om deras grundläggande uppgifter.

Prästval ändras till kyrkoherdeval

Genom prästval, som är allmänna val, utsågs tidigare såväl kyrkoherde som kaplan. Genom en ändring av kyrkolagen av den 22.12.1995 (1691/1995) flyttades valet av kaplan till kyrkofullmäktige eller församlingsrådet och prästval kom således endast att gälla val av kyrkoherde. Begreppsmässigt motsvarar prästvalet efter ändringen inte längre valets innehåll och i praktiken talas det därför allmänt om kyrkoherdeval. Då valet numera endast gäller kyrkoherde är det både naturligare och klarare att också på författningsnivå införa begreppet kyrkoherdeval.

Uppgörande av ny vallängd i samband med kyrkoherdeval

Det föreslås att uppgörande av ny vallängd för kyrkoherdeval med anledning av besvär och samtidigt en ny definition av rösträtten ordnas så att domkapitlet fastställer tidpunkten för inledandet av valet efter det att tjänsteförslaget vunnit laga kraft. Vallängden

skall uppgöras så, att den upptar alla församlingsmedlemmar som antecknats som närvarande 70 dagar före den första valdagen och som fyller 18 år senast den första valdagen.

Rösträtt vid biskopsval för stiftsfullmäktiges lekmannamedlemmar

Det föreslås att stiftsfullmäktiges lekmannamedlemmar skall få rösträtt vid biskopsval. Präst- och lekmannaelektorerna skall fortfarande vara lika många vid biskopsval. Förslaget medför att antalet lekmannaelektorer som utses direkt från församlingarna minskar, för att balansen mellan prästerskapet och lekmännen skall kvarstå. Ändringen har liten faktisk betydelse, eftersom elektorerna sammanlagt utgör flera hundra.

Kyrkliga utmärkelseecken

I propositionen föreslås att utmärkelseecken med namnet Sankt Henrikskorset och Mikael Agricolakorset införs. Kyrkostyrelsen skall godkänna reglerna för dem. Kyrkan skall dessutom kunna ha andra utmärkelseecken och förtjänstecken enligt vad kyrkostyrelsen beslutar. Sankt Henrikskorset och Mikael Agricolakorset skall förlänas av ärkebiskopen på förslag av en kommission som bereder ärendet. Övriga utmärkelseecken och förtjänstecken skall förlänas av kyrkostyrelsen.

4. Propositionens konsekvenser

I och med propositionen får lekmannamedlemmarna i stiftsfullmäktige samma ställning vid biskopsval som fullmäktiges prästmedlemmar. Mindre kostnadsverkningar följer av förslaget om uppgörande av ny vallängd vid kyrkoherdeval.

I och med att en bestämmelse om skyldighet att uppvisa intyg över narkotikatest tas in i kyrkolagen behandlas kyrkliga tjänsteinnehavare på samma sätt som tjänsteinnehavare i andra offentliga samfund.

Genom förslaget till ändring av kyrkolagen anpassas avgångsåldern till de ändringar som sker i pensionssystemet och avgångsåldern för kyrkliga tjänsteinnehavare fastställs till 68 år så att den överensstämmer med den övriga offentliga sektorn. Avgångsåldern för tjänsteinnehavare höjs från 67 till 68 år för att motsvara den smidiga övre åldersgränsen för pensionering i det nya pensionssystemet. I och med detta blir det möjligt för tjänsteinnehavare att stanna kvar i arbetslivet fram till denna ålder.

5. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid kyrkostyrelsen. Arbetsmarknadsorganisationerna inom den kyrkliga sektorn har hörts med anledning av de ändringsförslag som gäller 6 kap. 4 och 8 § i kyrkolagen. Organisationerna har förordat förslaget. Ärendet har beretts i kyrkomötets lagutskott. Propositionen har färdigställts vid undervisningsministeriet.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

2 kap. **Kyrkolagen och andra författningar som gäller kyrkan**

2 §. Stiftande av kyrkolag. Utlåtanden och framställningar. Det föreslås att paragrafens andra moment ändras så, att ett sådant lagstiftningstekniskt fel i kyrkomötets förslag till kyrkolag som inte påverkar innehållet skall kunna rättas när förslaget prövas. Ett utlåtande om felet och rättandet av det skall begäras av kyrkostyrelsen. Felet skall kunna rättas först efter det att kyrkostyrelsen avgivit sitt utlåtande i saken.

Det skall alltid vara fråga endast om lagstiftningstekniska fel som inte påverkar innehållet. Exempel på ett sådant lagstiftningstekniskt fel är skrivfel eller något annat tekniskt fel. Om den korrigerande åtgärden inverkar på innehållet, är det inte längre fråga om ett sådant fel som avses i detta moment. En rättelse som påverkar innehållet kan inte alls företas inom ramen för detta förfarande, utan det förutsätter att kyrkomötet fattar ett nytt beslut med kvalificerad majoritet.

5 kap. **Prästämberet**

4 §. Förlust av valbarhet eller rösträtt. Det föreslås att i 5 kap. 4 § görs den ändring som följer av att stiftsmötet ersatts med stiftsfullmäktige.

5 §. Stifts- och prosteritillhörighet samt rösträtt. Det föreslås att i 5 kap. 5 § 2 mom. görs den ändring som följer av att stiftsmötet ersatts med stiftsfullmäktige.

6 kap. **Tjänsteinnehavare och arbetstagare**

4 §. Kontroller och utredningar som gäller hälsotillstånd. Det föreslås att i 6 kap. 4 § tas in ett nytt 2 mom., enligt vilket den som anställs i en tjänst som en förutsättning för utnämning till tjänsten skall kunna åläggas att visa upp ett intyg över narkotikatest i de situationer som avses i 7 § i lagen om integritets-

skydd i arbetslivet. I fråga om rätten att ålägga en tjänsteinnehavare att visa upp ett intyg över narkotikatest skall gälla vad som föreskrivs i lagen om integritetsskydd i arbetslivet.

På grund av det nya 2 mom. föreslås att också rubriken för paragrafen får ordalydelsen *Kontroller och utredningar som gäller hälsotillstånd.*

Den nya bestämmelsen i kyrkolagen skall gälla personer som anställs i en tjänst eller är tjänsteinnehavare inom den evangelisk-lutherska kyrkan. Arbetsgivarens rätt att kräva att ett intyg uppvisas bestäms enligt de villkor som anges i lagen om integritetsskydd i arbetslivet. Om villkoren uppfylls skall arbetsgivaren avgöra om uppvisande av intyg ställs som en förutsättning för utnämning till tjänsten. I en situation då en tjänst tillsätts kan intyg begäras endast av den som utsetts till tjänsten. I praktiken innebär detta att beslutet om anställning skall fattas som villkorligt fram till dess att den till tjänsten valda lämnat ett intyg.

8 §. Avgång från tjänst. Paragrafens 1 mom. föreslås bli ändrat så att avgångsåldern för tjänsteinnehavare är 68 år.

Enligt gällande 6 kap. 8 § 1 mom. i kyrkolagen kan det dock i tjänstestadgan för en tjänst vars art det kräver bestämmas att avgångsåldern är lägre än den allmänna avgångsåldern. Denna bestämmelse står dock i strid med grundlagen och kan inte tillämpas. Det föreslås därför att en motsvarande bestämmelse inte skall tas in i 6 kap. 8 § 1 mom. i samband med ändringen.

Enligt 26 kap. 4 § i kyrkolagen skall föreskrifterna i den upphävda kyrkolagen fortfarande gälla avgångsåldern för biskop, ekle-siastikråd och innehavare av en präst- eller kantorstjänst som utnämns eller valts före gällande kyrkolags ikraftträdande. Den föreslagna ändringen av kyrkolagen ändrar inte den avgångsålder på 70 år i den gamla kyrkolagen som skall tillämpas på dessa tjänsteinnehavare. Det föreslås att en bestämmelse om detta tas in i ikraftträdandebestämmelsen i förslaget.

8 kap. **Kyrkoherdeval och församlingsval**

Begreppet prästval i rubriken för kapitlet föreslås bli ändrat till kyrkoherdeval.

1 §. Kyrkoherdeval. Det föreslås att de justeringar som följer av att prästval ändras till kyrkoherdeval tas in i rubriken för paragrafen och i 1 mom. Bestämmelsen om val av kaplan föreslås bli struken i momentet, eftersom kaplan inte väljs genom allmänna val, utan genom ett administrativt beslut av kyrkofullmäktige eller församlingrådet.

3 §. Rösträtt. I paragrafens 1 mom. föreslås en bestämmelse om att alla som har fyllt 18 år senast den första valdagen skall ha rösträtt i kyrkoherdeval på samma sätt som nu i församlingsvalen. Rösträtten skall inte längre vara knuten till den dag då ansökningstiden för tjänsten utgår. Rösträtten skall således vara lika i båda dessa val. Domkapitlet skall fastställa valdagen för kyrkoherdeval först efter det att tjänsteförslaget vunnit laga kraft.

Det föreslås att paragrafens nuvarande 2 och 3 mom., där det föreskrivs om utövande av rösträtten, slås samman i 2 mom. Vid ordinarie församlingsval skall rösträtten utövas i den församling i vilken den röstberättigade varit antecknad den 15 augusti valåret. Tidsfristen skall tidigareläggas med två veckor på grund av den allmänna uppluckringen av tidtabellen för valförberedelserna. Vid församlingsval som förrättas på nytt på grund av besvär samt också vid sådana undantagsval i församlingen som avses i 5 § i samma kapitel skall den röstberättigade vara antecknad i församlingen senast 70 dagar före den första valdagen. Detsamma gäller kyrkoherdeval både vid normala val och vid val som förrättas på nytt på grund av besvär.

Det föreslagna 3 mom. motsvarar 4 mom. i gällande paragraf.

5 §. Undantagsval i församlingen. Det föreslås att 2 kap. 63 § 2 mom. i valordningen för kyrkan, där det föreskrivs om kyrkostyrelsens fullmakter att utfärda undantagsföreskrifter som gäller församlingsval i samband med församlingsindelning eller ändringar som gäller en kyrklig samfällighet, som sådant skall tas in i paragrafens 2 mom. En sådan fullmakt skall enligt de nuvarande principerna om författningsnivå finnas i lag. I 3

punkten i momentet har tagits in en bestämmelse för den händelse att en person i namnserien har förlorat sin valbarhet. Valbarheten kan gå förlorad bl.a. i situationer då en förtroendevald i församlingen, efter sådana ändringar i församlingsindelningen som sker över kommungränserna, är tjänsteinnehavare i den församling som ansluter sig. Inom församlingförvaltningen är nämligen en tjänsteinnehavare eller arbetstagare i församlingen inte valbar för förvaltningsorgan som utses genom församlingsval, dvs. kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige och församlingrådet.

6 §. Valnämnden och centralvalnämnden. Det föreslås att i paragrafen tas in nya 1 och 2 mom., där det föreskrivs om en valnämnd i församlingen. Bestämmelser om detta finns för närvarande endast i valordningen för kyrkan. Nytt i paragrafens 2 mom. är bestämmelsen om en indelning av valnämnden i sektioner, om församlingen har beslutat att dela in församlingen i röstningsområden. Valnämnden skall då vara så stor att den kan delas in i funktionsdugliga sektioner med uppgift att sköta valnämndens uppgifter i samband med röstning på röstningsområdet. En sektion kan bestå av tre medlemmar. Att utse en egen valnämnd för varje röstningsområde skulle vara en alltför tung åtgärd och skulle därtill förutsätta en centralvalnämnd. Enligt förslaget skall valnämnden själv kunna sköta valuppgifterna för hela församlingen.

Paragrafen föreslås få rubriken *Valnämnden och centralvalnämnden*, som bättre motsvarar det föreslagna nya innehållet i paragrafen.

Det föreslagna 3 mom. motsvarar gällande paragraf.

17 a kap. **Allmänna bestämmelser.**

2 §. Förvaltningsorgan och förtroendevalda. Det föreslås att i paragrafen tas in ett nytt 3 mom. med en bestämmelse om en valnämnd i stiftet. Bestämmelser om detta finns för närvarande endast i valordningen för kyrkan. För valen av lekmannaombud till kyrkomötet och lekmannamedlem av stiftsfullmäktige från församlingarna på Åland tillsättes domkapitlet en valnämnd bestående av lekmän. Enligt förslaget skall den i stället

för tidigare fem medlemmar nu ha tre medlemmar, vilket är ett tillräckligt antal.

18 kap. **Biskopsämbetet**

3 §. Tidpunkten för val, rösträtt och kandidatuppställning. Det föreslås att 2 mom. 5 punkten kompletteras med de motiveringar som nämns i den allmänna motiveringen så, att också lekmannamedlemmar i stiftsfullmäktige har rösträtt vid biskopsval.

19 kap. **Domkapitlet**

4 §. Beslutförhet. Begreppet prästval i 2 mom. 1 punkten föreslås bli ändrat till kyrkoherdeval.

8 §. Förlänande av kyrkliga titlar. Paragrafen föreslås bli upphävd. Motsvarande bestämmelse skall tas in i 25 kap som 3 mom. i en ny 16 §.

24 kap. **Underställning och ändringssökande**

3 §. Rättelseyrkande. Begreppet prästval i 1 mom. 4 och 6 punkten föreslås bli ändrat till kyrkoherdeval.

7 §. Rätt att framställa rättelseyrkande och besvärsmått i fråga om vallängd. Begreppet prästval i 1 mom. föreslås bli ändrat till kyrkoherdeval.

Paragrafens 2 mom. motsvarar gällande 2 mom.

Enligt gällande krav på författningsnivå har bestämmelsen om besvärshärbud i 2 kap. 19 § 2 mom. i valordningen för kyrkan tagits in i paragrafens 3 mom.

Det föreslås att det i 4 mom., i enlighet med de allmänna principerna i vallagstiftningen, tas in en bestämmelse om att förvaltningsdomstolen i brådskande ordning skall fatta beslut gällande besvär som anförts över valnämndens beslut.

Det föreslås att bestämmelsen om en persons rösträtt i 2 kap. 22 § i valordningen för kyrkan tas in i lagen som paragrafens 5 mom.

9 §. Rättelseyrkande- och besvärstid. Det föreslås att i paragrafens 2 mom. tas in en bestämmelse om att det rättelseyrkande som avses i momentet skall lämnas till pastorsexpeditionen.

På grund av kravet på författningsnivå föreslås att 2 kap. 21 § 1 mom. i valordningen för kyrkan, där det föreskrivs om en särskild besvärstid på 10 dagar för anförande av besvär över valnämndens beslut till förvaltningsdomstolen, tas in i ett nytt 3 mom. Det är fråga om besvär över beslut som valnämnden med stöd av 2 kap. 20 § i valordningen för kyrkan fattat med anledning av rättelseyrkande gällande vallängden. Besvärstiden föreslås bli ändrad till 7 dagar. Besvärstiden inleds från delfäendet av beslutet, vilket med stöd av förvaltningslagen sker den sjunde dagen efter det att brevet avsändes. Förvaltningsdomstolen skall med stöd av 24 kap. 7 § 3 mom. fatta beslut om besvären före valförrettningen. Förslaget medför att besvärstidens utgång skjuts fram med fyra dagar jämfört med nuläget, men på grund av att de övriga tidsfristerna förlängts förorsakar förslaget inga tidtabellsproblem jämfört med nuläget.

15 §. Rättelse av valresultat. Begreppet prästval i paragrafen föreslås bli ändrat till kyrkoherdeval.

25 kap. **Kompletterande stadganden**

16 §. Kyrkliga utmärkelseecken och titlar. Det föreslås att bestämmelser om praxis vid kyrkliga utmärkelseecken och titlar tas in i en ny paragraf. Utmärkelseecknen Sankt Henrikskorset och Mikael Agricolakorset skall kunna förlänas i hela kyrkan. Utmärkelseecknen skall förlänas av ärkebiskopen. Sankt Henrikskorset skall kunna förlänas både finländare och utlänningar för särskilda ekumeniska förtjänster eller för verksamhet för att främja den evangelisk-lutherska kyrkans relationer till systerkyrkorna. Sankt Henrikskorset skall kunna förlänas också för betydande humanitär verksamhet i utlandet eller för förtjänster som hänför sig till missionsarbete. Mikael Agricolakorset skall kunna delas ut som erkänsla för betydande verksamhet för att främja kyrkans syften. Även förtjänstfull verksamhet vid utvecklingen och främjandet av den finländska kulturen skall kunna beaktas vid utdelning av medaljen.

Kyrkostyrelsen skall kunna besluta om förlänande av andra utmärkelse- och förtjänst-

tecken.

Det föreslås att bestämmelsen i gällande 19 kap. 8 § om vilka titlar biskopen och domkapitlet kan förläna skall tas in i paragrafens 3 mom.

2. Ikraftträdande

Lagen om integritetsskydd i arbetslivet trädde i kraft den 1 oktober 2004. Bestämmelsen om att pension enligt pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan intjänas fram

till 68 års ålder trädde i kraft den 1 januari 2005. Avsikten är att ändringarna i kyrkolagen och de ändringar i kyrkoordningen och i valordningen för kyrkan som ansluter sig till detta skall sättas i kraft så snart som möjligt. Bestämmelserna om kyrkliga val skulle då finnas tillgängliga vid följande församlingsval 2006 och efter lagens ikraftträdande även före det vid undantagsval i församlingen och vid kyrkoherdeval.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av kyrkolagen

På förslag av kyrkomötet och i enlighet med riksdagens beslut *upphävs* i kyrkolagen av den 26 november 1993 (1054/1993) 19 kap. 8 §, sådan den lyder i lag 306/2002,

ändras 2 kap. 2 § 2 mom., 5 kap. 4 § och 5 § 2 mom., rubriken för 6 kap. 4 §, 6 kap. 8 § 1 mom., rubriken för 8 kap., rubriken för 8 kap. 1 §, 8 kap. 1 § 1 mom., 3 §, 5 § 2 mom. och 6 §, 18 kap. 3 § 2 mom. 5 punkten, 19 kap. 4 § 2 mom. 1 punkten samt 24 kap. 3 § 1 mom. 4 och 6 punkten, 7 §, 9 § 2 mom. och 15 §,

av dem 2 kap. 2 § 2 mom. sådant det lyder i lag 771/1996, rubriken för 8 kap. 1 § och 8 kap. 1 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1691/1995, 8 kap. 3 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 347/1998 och 8 kap. 6 § sådan den lyder i lag 821/2004 samt 18 kap. 3 § 2 mom. 5 punkten, 19 kap. 4 § 2 mom. 1 punkten samt 24 kap. 3 § 1 mom. 4 och 6 punkten, 7 §, 9 § 2 mom. och 15 § sådana de lyder i lag 1274/2003, samt

fogas till 6 kap. 4 § ett nytt 2 mom., till 8 kap. 5 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 821/2004, ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., till 17 a kap. 2 §, sådan den lyder i nämnda lag 1274/2003, ett nytt 3 mom., till 24 kap. 9 §, sådan den lyder i sistnämnda lag, ett nytt 3 mom., och till 25 kap. en ny 16 § som följer:

2 kap.

Kyrkolagen och andra författningar som gäller kyrkan

2 §

*Stiftande av kyrkolag. Utlåtanden och
framställningar*

Vid prövning av kyrkomötets förslag som gäller kyrkolag kan ett sådant lagstiftnings- tekniskt fel i förslaget som inte påverkar innehållet rättas. Kyrkostyrelsen skall ge ett utlåtande i ärendet innan rättelsen görs.

5 kap.

Prästämberet

4 §

Förlust av valbarhet eller rösträtt

En präst som är avstängd eller på viss tid skild från utövning av prästämbetet eller prästtjänsten eller som är avsatt från sin prästtjänst är inte valbar till prästerliga förtroendeuppdrag i kyrkan. En präst som är avstängd från utövning av prästämbetet har inte heller rätt att rösta vid val av biskop, prästassessor eller kontraktsprost eller vid val av medlemmar i stiftsfullmäktige eller ombud till kyrkomötet.

5 §

Stifts- och prostertillhörighet samt rösträtt

En präst som har avgått från sin prästtjänst eller från någon annan tjänst i en församling eller kyrkan tillhör fortfarande det stift som han tillhörde vid sin avgång. Han har därvid rösträtt såsom präst i detta stift vid val av biskop, prästassessor och kontraktsprost samt vid val av medlemmar i stiftsfullmäktige eller ombud till kyrkomötet under fyra år räknat från det tjänsteförhållandet upphörde, dock inte efter uppnådd avgångsålder. En präst som på egen begäran har överförs till ett annat stift efter tjänsteförhållandets upphörande saknar rösträtt i ovan nämnda val, om inte något annat följer av 4 mom.

6 kap.

Tjänsteinnehavare och arbetstagare

4 §

Kontroller och utredningar som gäller hälsotillstånd

Den som anställs i en tjänst kan åläggas att som en förutsättning för utnämning till tjänsten visa upp ett intyg över narkotikatest i de situationer som avses i 7 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004). I fråga om rätten att ålägga en tjänsteinnehavare att visa upp ett intyg över narkotikatest gäller vad som föreskrivs i lagen om integritetsskydd i arbetslivet.

8 §

Avgång från tjänst

Avgångsåldern för tjänsteinnehavare är 68 år.

8 kap.

Kyrkoherdeval och församlingsval

1 §

Kyrkoherdeval

Församlingens kyrkoherde utses genom kyrkoherdeval.

3 §

Rösträtt

Alla de medlemmar av kyrkan som har fyllt 18 år senast den första valdagen har lika rösträtt i valen.

Vid församlingsval utövas rösträtten i den församling i vilken den röstberättigade har antecknats som närvarande medlem av församlingen senast den 15 augusti valåret. Vid församlingsval som förrättas på nytt på grund av besvär och vid sådana undantagsval i församlingen som avses i 5 § samt vid kyrkoherdeval utövas rösträtten i den församling i vilken motsvarande anteckning har gjorts senast 70 dagar före den första valdagen.

Om vallängden, förrättande av val och uträkning av valresultatet föreskrivs närmare i valordningen för kyrkan.

5 §

Undantagsval i församlingen

Har i samband med ändringar i församlingsindelningen grundats en ny församling, som inte anslutits till någon kyrklig samfällighet, skall extra församlingsval förrättas, om kyrkofullmäktige i församlingen inte har valts i ett sådant val som avses i 2 §. I andra fall som avses i 1 mom. kan kyrkostyrelsen bestämma att extra församlingsval inte skall föranstaltas, och att

1) kyrkofullmäktige i den odelade församlingen eller ett tidigare gemensamt kyrkofullmäktige utgör gemensamt kyrkofullmäktige för församlingar som inträder i den kyrkliga samfälligheten till valperiodens utgång,

2) nya församlingsval inte förrättas för den löpande valperioden, om ändringen är obetydlig, eller att

3) kyrkofullmäktige, gemensamt kyrkofullmäktige eller församlingsråd bildas för den löpande valperioden på grundval av resultatet vid föregående val utan att nya församlingsval förrättas, i enlighet med den namnserie som upprättats enligt de jämförelsetal som avses i 2 § 2 mom. En i namnserien upptagen person som inte längre är valbar skall ersättas av följande person i namnserien. Sammanslås en församling med en annan församling, skall mandatet i kyrkofullmäktige eller församlingsrådet fördelas mellan församlingarna med iakttagande av det förfaringsätt som är föreskrivet i 11 kap. 7 § 2 mom.

6 §

Valnämnden och centralvalnämnden

För valen finns en av kyrkofullmäktige eller församlingsrådet tillsatt valnämnd, som består av kyrkoherden och minst fyra övriga medlemmar samt lika många suppleanter.

Valnämnden är indelad i sektioner, om församlingen för valen har indelats i röstningsområden. En sektion är beslutför med tre medlemmar och dess uppgift är att sörja för verkställandet av omröstningen på röstningsområdet enligt vad som närmare föreskrivs i valordningen för kyrkan.

Gemensamma kyrkorådet kan för församlingsvalen tillsätta en centralvalnämnd, om vars uppgifter bestäms i valordningen för kyrkan.

17 a kap.

Allmänna bestämmelser

2 §

Förvaltningsorgan och förtroendevalda

För val av ombud till kyrkomötet och medlemmar av stiftsfullmäktige finns en av domkapitlet tillsatt valnämnd, som består av en ordförande, två präster och två lekmän som

övriga medlemmar samt lika många suppleanter. För val av ett lekmannaombud och en lekmannamedlem från församlingarna på Åland finns en av domkapitlet tillsatt valnämnd av lekmän, som består av ordförande och två övriga medlemmar samt lika många suppleanter.

18 kap.

Biskopsämbetet

3 §

Tidpunkten för val, rösträtt och kandidatuppställning

Rösträtt i valet har

5) de lekmannaombud som har utsetts till kyrkomötet och de lekmannamedlemmar som har utsetts till stiftsfullmäktige från stiftet, samt

19 kap.

Domkapitlet

4 §

Beslutförhet

Fulltaligt domkapitel skall dock behandla ett ärende som gäller

1) ett yrkande på rättelse av valförslag för kyrkoherdeval, eller

24 kap.

Underställning och ändringssökande

3 §

Rättelseyrkande

Den som är missnöjd med ett beslut av en myndighet kan framställa ett skriftligt rättelseyrkande enligt följande, om inte något annat bestäms i denna lag:

4) hos domkapitlet i fråga om sådana beslut av domkapitlet som gäller huruvida en präst håller fast vid kyrkans bekännelse enligt 5 kap. 3 § och en lektor enligt 6 kap. 12 § och ett sådant valförslag för kyrkoherdeval som avses i 6 kap. 22 § kyrkoordningen samt i fråga om beslut av ett organ eller en tjänsteinnehavare som är underställda domkapitlet,

6) hos valnämnden i fråga om den vallängd som används vid kyrkoherdeval eller församlingsval.

7 §

Rätt att framställa rättelseyrkande och besvärshätt i fråga om vallängd

Kyrkoherden får yrka rättelse i och anförda kyrkobesvär över vallängden för kyrkoherdeval och församlingsval på den grund att någon utan skäl har utelämnats ur vallängden eller i den felaktigt antecknats sakna eller ineha rösträtt.

En röstberättigad församlingsmedlems rätt att yrka rättelse och anförda besvär bestäms enligt 6 § 1 mom. i detta kapitel.

Ett rättelseyrkande kan inte grundas på ändringar som skett efter utgången av de frister som föreskrivs i 8 kap. 3 § 1 och 2 i kyrkolagen.

Förvaltningsdomstolen skall före valförrettningen i brådskande ordning fatta beslut gällande besvär som anförts över valnämndens beslut samt sända uppgift om beslutet till den vars rösträtt beslutet gäller och till valnämnden.

Vallängden skall iaktas utan hinder av att ett slutligt beslut angående besvär över en rättelse av vallängden inte har kommit till valnämndens kännedom före valen. Den som för valnämnden företer förvaltningsdomstolens beslut enligt vilket han eller hon är röstberättigad skall dock få utöva sin rösträtt.

9 §

Rättelseyrkande- och besvärstid

Ett yrkande på rättelse av en sådan

vallängd som avses i 2 kap. 15 § i valordningen för kyrkan skall dock framställas senast den andra vardagen efter utgången av den tid för framläggande som i 18 § i samma kapitel föreskrivs i fråga om vallängden yrkandet skall lämnas till pastorexpeditionen.

Besvär över ett sådant beslut av valnämnden med anledning av rättelseyrkande som avses i 2 kap. 20 § i valordningen för kyrkan skall anföras inom sju dagar från delfäendet av beslutet. Besvären skall riktas till förvaltningsdomstolen och inom nämnda tid inlämnas till pastorexpeditionen, som i brådskande ordning skall sända besvären, ett protokollsutdrag, valnämndens utlåtande och övriga i ärendet tillkomna handlingar till förvaltningsdomstolen.

15 §

Rättelse av valresultat

Om förfarandet vid val av en förtroendevald eller en tjänsteinnehavare är lagstridigt skall valet upphävas eller, om felaktigheten avser endast beräkningen av valresultatet, bestämmas att det skall rättas. Om förfarandet är lagstridigt vid biskopsval, kyrkoherdeval, församlingsval eller vid val av ombud till kyrkomötet eller av medlem av stiftsfullmäktige och denna omständighet har kunnat påverka valresultatet, skall det bestämmas att valet skall förrättas på nytt om inte besvärmyndigheten kan rätta valresultatet.

25 kap.

Kompletterande stadganden

16 §

Kyrkliga utmärkelsetecken och titlar

Kyrkliga utmärkelsetecken är Sankt Henrikskorset och Mikael Agricolakorset. Bestämmelser om villkoren för förlänande och återtagande av dem finns i föreskrifter som godkänns av kyrkostyrelsen. Kyrkostyrelsen bestämmer om kyrkans övriga utmärkelsetecken och förtjänsttecken samt om villkoren för förlänande och återtagande av dem.

Årkebiskopen beslutar om förlänande av utmärkelsetecknet Sankt Henrikskorset och

utmärkelsestecknet Mikael Agricolakorset på förslag av ett beredningsorgan som tillsätts av kyrkostyrelsen. Kyrkostyrelsen beslutar om förlänande av övriga utmärkelsestecken och förtjänstecken.

Utöver vad som bestäms i lagen om offentlig belöning (1215/1999) och i den förordning av republikens president som utfärdats med stöd av nämnda lag kan biskopen förlä-

na prostiteln samt domkapitlet titeln director cantus och director musices.

Denna lag träder i kraft den 200 , dock så att om tjänsteinnehavares rätt att kvarstå i en tjänst för vilken avgångsåldern är högre än 68 år gäller vad som föreskrivs i 26 kap. 4 § i kyrkolagen.

Helsingfors den 22 december 2005

Republikens President

TARJA HALONEN

Kulturminister *Tanja Karpela*

*Bilaga
Parallelltext*

Lag

om ändring av kyrkolagen

På förslag av kyrkomötet och i enlighet med riksdagens beslut
upphävs i kyrkolagen av den 26 november 1993 (1054/1993) 19 kap. 8 §, sådan den lyder i lag 306/2002,

ändras 2 kap. 2 § 2 mom., 5 kap. 4 § och 5 § 2 mom., rubriken för 6 kap. 4 §, 6 kap. 8 § 1 mom., rubriken för 8 kap., rubriken för 8 kap. 1 §, 8 kap. 1 § 1 mom., 3 §, 5 § 2 mom. och 6 §, 18 kap. 3 § 2 mom. 5 punkten, 19 kap. 4 § 2 mom. 1 punkten samt 24 kap. 3 § 1 mom. 4 och 6 punkten, 7 §, 9 § 2 mom. och 15 §,

av dem 2 kap. 2 § 2 mom. sådant det lyder i lag 771/1996, rubriken för 8 kap. 1 § och 8 kap. 1 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1691/1995, 8 kap. 3 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 347/1998 och 8 kap. 6 § sådan den lyder i lag 821/2004 samt 18 kap. 3 § 2 mom. 5 punkten, 19 kap. 4 § 2 mom. 1 punkten samt 24 kap. 3 § 1 mom. 4 och 6 punkten, 7 §, 9 § 2 mom. och 15 § sådana de lyder i lag 1274/2003, samt

fogas till 6 kap. 4 § ett nytt 2 mom., till 8 kap. 5 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 821/2004, ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., till 17 a kap. 2 §, sådan den lyder i nämnda lag 1274/2003, ett nytt 3 mom., till 24 kap. 9 §, sådan den lyder i sist-nämnda lag, ett nytt 3 mom., och till 25 kap. en ny 16 § som följer:

Gällande lydelse

2 kap

**Kyrkolagen och andra författningar
som gäller kyrkan**

2 §

*Stiftande av kyrkolag. Utlåtanden och
framställningar*

Föreslagen lydelse

2 kap.

**Kyrkolagen och andra författningar
som gäller kyrkan**

2 §

*Stiftande av kyrkolag. Utlåtanden och
framställningar*

Vid prövning av kyrkomötets förslag som gäller kyrkolag kan ett sådant lagstiftnings-tekniskt fel i förslaget som inte påverkar innehållet rättas. Kyrkomötet skall ge ett utlåtande i ärendet innan rättelsen görs.

Vid prövning av kyrkomötets förslag som gäller kyrkolag kan ett sådant lagstiftnings-tekniskt fel i förslaget som inte påverkar innehållet rättas. *Kyrkostyrelsen* skall ge ett utlåtande i ärendet innan rättelsen görs.

5 kap

Prästämberet

4 §

Förlust av valbarhet eller rösträtt

En präst som är avstängd eller på viss tid skild från utövning av prästämbetet eller prästtjänsten eller som är avsatt från sin prästtjänst är inte valbar till prästerliga förtroendeuppdrag i kyrkan. En präst som är avstängd från utövning av prästämbetet har inte heller rätt att rösta vid val av biskop, prästassessor eller kontraktsprost eller vid val av ombud till ett stiftsmöte eller till kyrkomötet.

5 §

Stifts- och prosteritillhörighet samt rösträtt

En präst som har avgått från sin prästtjänst eller från någon annan tjänst i en församling eller kyrkan tillhör fortfarande det stift som han tillhörde vid sin avgång. Han har därvid rösträtt såsom präst i detta stift vid val av biskop, prästassessor och kontraktsprost samt vid val av ombud till stiftsmöte eller kyrkomötet under fyra år räknat från det tjänsteförhållandet upphörde, dock inte efter uppnådd avgångsålder. En präst som på egen begäran har överförs till ett annat stift efter tjänsteförhållandets upphörande saknar rösträtt i ovan nämnda val, om inte något annat följer av 4 mom.

5 kap.

Prästämberet

4 §

Förlust av valbarhet eller rösträtt

En präst som är avstängd eller på viss tid skild från utövning av prästämbetet eller prästtjänsten eller som är avsatt från sin prästtjänst är inte valbar till prästerliga förtroendeuppdrag i kyrkan. En präst som är avstängd från utövning av prästämbetet har inte heller rätt att rösta vid val av biskop, prästassessor eller kontraktsprost eller vid val av *medlemmar i stiftsfullmäktige* eller *ombud* till kyrkomötet.

5 §

Stifts- och prosteritillhörighet samt rösträtt

En präst som har avgått från sin prästtjänst eller från någon annan tjänst i en församling eller kyrkan tillhör fortfarande det stift som han tillhörde vid sin avgång. Han har därvid rösträtt såsom präst i detta stift vid val av biskop, prästassessor och kontraktsprost samt vid val av *medlemmar i stiftsfullmäktige* eller *ombud till kyrkomötet* under fyra år räknat från det tjänsteförhållandet upphörde, dock inte efter uppnådd avgångsålder. En präst som på egen begäran har överförs till ett annat stift efter tjänsteförhållandets upphörande saknar rösträtt i ovan nämnda val, om inte något annat följer av 4 mom.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap

Tjänsteinnehavare och arbetstagare

4 §

Hälsoundersökningar

6 kap.

Tjänsteinnehavare och arbetstagare

4 §

***Kontroller och utredningar som gäller
hälso tillstånd***

Den som anställs i en tjänst kan åläggas att som en förutsättning för utnämning till tjänsten visa upp ett intyg över narkotikatest i de situationer som avses i 7 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004). I fråga om rätten att ålägga en tjänsteinnehavare att visa upp ett intyg över narkotikatest gäller vad som föreskrivs i lagen om integritetsskydd i arbetslivet.

8 §

Avgång från tjänst

Den allmänna avgångsåldern för tjänsteinnehavare är 67 år. I tjänstestadgan kan det dock för en tjänst vars art det kräver bestämmas att avgångsåldern är lägre än den allmänna avgångsåldern. Avgångsåldern får dock inte vara lägre än den föreskrivna pensionsåldern.

8 §

Avgång från tjänst

Avgångsåldern för tjänsteinnehavare är 68 år.

8 kap

Prästval och församlingsval

1 §

Prästval

Församlingens kyrkoherde utses genom prästval. Om val av kaplan bestäms i kyrkoordningen.

8 kap.

Kyrkoherdeval och församlingsval

1 §

Kyrkoherdeval

Församlingens kyrkoherde utses genom kyrkoherdeval.

3 §

Rösträtt

Alla de medlemmar av kyrkan som har fyllt 18 år har lika rösträtt i valen. *Den som röstar i församlingsval skall fylla 18 år senast den första valdagen och den som röstar i prästval senast den dag då ansökningstiden för tjänsten utgår.*

Vid församlingsval utövas rösträtten i den församling i vilken den röstberättigade har antecknats som närvarande medlem av församlingen senast den 31 augusti valåret och vid prästval i den församling i vilken motsvarande anteckning har gjorts senast den dag då ansökningstiden för tjänsten utgår.

Skall på grund av besvär nya val förrättas, skall 18 års ålder vid församlingsval uppnås senast den första valdagen och vid prästval senast den dag som nämns i 1 mom. Vid nya val utövas rösträtten i den församling i vilken den röstberättigade har antecknats som närvarande medlem av församlingen senast 60 dagar före den första valdagen.

Om vallängden, förrättande av val och uträknande av valresultatet bestäms närmare i valordningen för kyrkan.

5 §

Undantagsval i församlingen

Har i samband med ändringar i församlingsindelningen grundats en ny församling, som inte anslutits till någon kyrklig samfällighet, skall extra församlingsval förrättas, om kyrkofullmäktige i församlingen inte har valts i ett sådant val som avses i 2 §. I andra fall som avses i 1 mom. kan kyrkostyrelsen *under de förutsättningar som nämns i kyrkoordningen* bestämma att extra församlingsval inte skall föranstaltas.

3 §

Rösträtt

Alla de medlemmar av kyrkan som har fyllt 18 år *senast den första valdagen* har lika rösträtt i valen.

Vid församlingsval utövas rösträtten i den församling i vilken den röstberättigade har antecknats som närvarande medlem av församlingen senast den 15 augusti valåret. *Vid församlingsval som förrättas på nytt på grund av besvär och vid sådana undantagsval i församlingen som avses i 5 § samt vid kyrkoherdeval utövas rösträtten i den församling i vilken motsvarande anteckning har gjorts senast 70 dagar före den första valdagen.*

Om vallängden, förrättande av val och uträknande av valresultatet *föreskrivs* närmare i valordningen för kyrkan.

5 §

Undantagsval i församlingen

Har i samband med ändringar i församlingsindelningen grundats en ny församling, som inte anslutits till någon kyrklig samfällighet, skall extra församlingsval förrättas, om kyrkofullmäktige i församlingen inte har valts i ett sådant val som avses i 2 §. I andra fall som avses i 1 mom. kan kyrkostyrelsen bestämma att extra församlingsval inte skall föranstaltas, *och att*

1) kyrkofullmäktige i den odelade församlingen eller ett tidigare gemensamt kyrko-

fullmäktige utgör gemensamt kyrkofullmäktige för församlingar som inträder i den kyrkliga samfälligheten till valperiodens utgång,

2) nya församlingsval inte förrättas för den löpande valperioden, om ändringen är obetydlig, eller att

3) kyrkofullmäktige, gemensamt kyrkofullmäktige eller församlingsråd bildas för den löpande valperioden på grundval av resultatet vid föregående val utan att nya församlingsval förrättas, i enlighet med den namnserie som upprättats enligt de jämförelsetal som avses i 2 § 2 mom. En i namnserien upptagen person som inte längre är valbar skall ersättas av följande person i namnserien. Sammanslås en församling med en annan församling, skall mandatet i kyrkofullmäktige eller församlingsrådet fördelas mellan församlingarna med iakttagande av det förfaringssätt som är föreskrivet i 11 kap. 7 § 2 mom.

6 §

Centralvalnämnden

Gemensamma kyrkorådet kan för församlingsvalen tillsätta en centralvalnämnd, om vars uppgifter bestäms i valordningen för kyrkan.

6 §

Valnämnden och centralvalnämnden

För valen finns en av kyrkofullmäktige eller församlingsrådet tillsatt valnämnd, som består av kyrkoherden och minst fyra övriga medlemmar samt lika många suppleanter.

Valnämnden är indelad i sektioner, om församlingen för valen har indelats i röstningsområden. En sektion är beslutför med tre medlemmar och dess uppgift är att sörja för verkställandet av omröstningen på röstningsområdet enligt vad som närmare föreskrivs i valordningen för kyrkan.

Gemensamma kyrkorådet kan för församlingsvalen tillsätta en centralvalnämnd, om vars uppgifter bestäms i valordningen för kyrkan.

17 a kap.

Allmänna bestämmelser

2 §

Förvaltningsorgan och förtroendevalda

17 a kap.

Allmänna bestämmelser

2 §

Förvaltningsorgan och förtroendevalda

För val av ombud till kyrkomötet och medlemmar av stiftsfullmäktige finns en av domkapitlet tillsatt valnämnd, som består av en ordförande, två präster och två lekmän som övriga medlemmar samt lika många suppleanter. För val av ett lekman-naombud och en lekmanamedlem från församlingarna på Åland finns en av domkapitlet tillsatt valnämnd av lekmän, som består av ordförande och två övriga medlemmar samt lika många suppleanter.

18 kap

Biskopsämbetet

3 §

Tidpunkten för val, rösträtt och kandidat-uppställning

Rösträtt i valet har

5) de lekmannaombud som utsetts till kyrkomötet från stiftet, samt

18 kap.

Biskopsämbetet

3 §

Tidpunkten för val, rösträtt och kandidatuppställning

Rösträtt i valet har

5) de lekmannaombud som *har* utsetts till kyrkomötet *och de lekmanamedlemmar som har utsetts till stiftsfullmäktige* från stiftet, samt

19 kap

Domkapitlet

4 §

Beslutförhet

Fulltaligt domkapitel skall dock behandla ett ärende som gäller

19 kap.

Domkapitlet

4 §

Beslutförhet

Fulltaligt domkapitel skall dock behandla ett ärende som gäller

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1) ett yrkande på rättelse av valförslag för prästval, eller

1) ett yrkande på rättelse av valförslag för kyrkoherdeval, eller

8 §

8 §

*Förlänande av kyrkliga titlar**Förlänande av kyrkliga titlar*

Utöver vad som bestäms i lagen om of-fentlig belöning (1215/1999) och i den för-ordning av republikens president som ut-färdats med stöd av nämnda lag kan bisko-pen förläna prosttiteln samt domkapitlet ti-teln director cantus och director musices.

(upphävs)

24 kap

24 kap.

Underställning och ändringssökande**Underställning och ändringssökande**

3 §

3 §

*Rättelseyrkande**Rättelseyrkande*

Den som är missnöjd med ett beslut av en myndighet kan framställa ett skriftligt rät-telseyrkande enligt följande, om inte något annat bestäms i denna lag:

Den som är missnöjd med ett beslut av en myndighet kan framställa ett skriftligt rät-telseyrkande enligt följande, om inte något annat bestäms i denna lag:

4) hos domkapitlet i fråga om sådana be-slut av domkapitlet som gäller huruvida en präst håller fast vid kyrkans bekännelse en-ligt 5 kap. 3 § och en lektor enligt 6 kap. 12 § och ett sådant valförslag för prästval som avses i 6 kap. 22 § kyrkoordningen samt i fråga om beslut av ett organ eller en tjänste-innehavare som är underställda domkapit-let,

4) hos domkapitlet i fråga om sådana be-slut av domkapitlet som gäller huruvida en präst håller fast vid kyrkans bekännelse en-ligt 5 kap. 3 § och en lektor enligt 6 kap. 12 § och ett sådant valförslag för kyrkoherde-val som avses i 6 kap. 22 § kyrkoordningen samt i fråga om beslut av ett organ eller en tjänsteinnehavare som är underställda dom-kapitlet,

6) hos valnämnden i fråga om den vallängd som används vid prästval eller församlingsval.

6) hos valnämnden i fråga om den vallängd som används vid kyrkoherdeval el-ler församlingsval.

7 §

7 §

*Rätt att framställa rättelseyrkande och besvärsmätt i fråga om vallängd**Rätt att framställa rättelseyrkande och besvärsmätt i fråga om vallängd*

Kyrkoherden får yrka rättelse i och anföra

Kyrkoherden får yrka rättelse i och anföra

kyrkobesvär över vallängden för prästval och församlingsval på den grund att någon utan skäl har utelämnats ur vallängden eller i den felaktigt antecknats sakna eller inneha rösträtt.

En röstberättigad församlingsmedlems rätt att yrka rättelse och anföra besvär bestäms enligt 6 § 1 mom. i detta kapitel.

Förvaltningsdomstolen skall före valförordningen fatta beslut gällande besvär som anförts över valnämndens beslut samt sända uppgift om beslutet till den vars rösträtt beslutet gäller och till valnämnden.

9 §

Rättelseyrkande- och besvärstid

Ett yrkande på rättelse av en sådan vallängd som avses i 2 kap. 15 § valordningen för kyrkan skall dock framställas senast den andra vardagen efter utgången av den tid för framläggande som i 18 § i samma kapitel föreskrivs i fråga om vallängden.

kyrkobesvär över vallängden för *kyrkoherdeval* och församlingsval på den grund att någon utan skäl har utelämnats ur vallängden eller i den felaktigt antecknats sakna eller inneha rösträtt.

En röstberättigad församlingsmedlems rätt att yrka rättelse och anföra besvär bestäms enligt 6 § 1 mom. i detta kapitel.

Ett rättelseyrkande kan inte grundas på ändringar som skett efter utgången av de frister som föreskrivs i 8 kap. 3 § 1 och 2 i kyrkolagen.

Förvaltningsdomstolen skall före valförordningen *i brådskande ordning* fatta beslut gällande besvär som anförts över valnämndens beslut samt sända uppgift om beslutet till den vars rösträtt beslutet gäller och till valnämnden.

Vallängden skall iaktas utan hinder av att ett slutligt beslut angående besvär över en rättelse av vallängden inte har kommit till valnämndens kännedom före valen. Den som för valnämnden företer förvaltningsdomstolens beslut enligt vilket han eller hon är röstberättigad skall dock få utöva sin rösträtt.

9 §

Rättelseyrkande- och besvärstid

Ett yrkande på rättelse av en sådan vallängd som avses i 2 kap. 15 § i valordningen för kyrkan skall dock framställas senast den andra vardagen efter utgången av den tid för framläggande som i 18 § i samma kapitel föreskrivs i fråga om vallängden *yrkandet skall lämnas till pastorsexpeditionen.*

Besvär över ett sådant beslut av valnämnden med anledning av rättelseyrkande som avses i 2 kap. 20 § i valordningen för kyrkan skall anföras inom sju dagar från delfäendet av beslutet. Besvären skall riktas till förvaltningsdomstolen och inom nämnda tid inlämnas till pastorsexpeditionen, som i brådskande ordning skall sända besvären, ett protokollsutdrag, valnämndens utlåtande och övriga i ärendet tillkomna handlingar till förvaltningsdomstolen.

15 §

Rättelse av valresultat

Om förfarandet vid val av en förtroendevald eller en tjänsteinnehavare är lagstridigt skall valet upphävas eller, om felaktigheten avser endast beräkningen av valresultatet, bestämmas att det skall rättas. Om förfarandet är lagstridigt vid biskopsval, prästval, församlingsval eller vid val av ombud till kyrkomötet eller av medlem av stiftsfullmäktige och denna omständighet har kunnat påverka valresultatet skall bestämmas att valet skall förrättas på nytt om inte besvärmyndigheten kan rätta valresultatet.

25 kap.

Kompletterande stadganden

15 §

Rättelse av valresultat

Om förfarandet vid val av en förtroendevald eller en tjänsteinnehavare är lagstridigt skall valet upphävas eller, om felaktigheten avser endast beräkningen av valresultatet, bestämmas att det skall rättas. Om förfarandet är lagstridigt vid biskopsval, *kyrkoherdeval*, församlingsval eller vid val av ombud till kyrkomötet eller av medlem av stiftsfullmäktige och denna omständighet har kunnat påverka valresultatet, skall *det* bestämmas att valet skall förrättas på nytt om inte besvärmyndigheten kan rätta valresultatet.

25 kap.

Kompletterande stadganden

16 §

Kyrkliga utmärkelseecken och titlar

Kyrkliga utmärkelseecken är Sankt Henrikskorset och Mikael Agricolakorset. Bestämmelser om villkoren för förlänande och återtagande av dem finns i föreskrifter som godkänns av kyrkostyrelsen. Kyrkostyrelsen bestämmer om kyrkans övriga utmärkelseecken och förtjänsttecken samt om villkoren för förlänande och återtagande av dem.

Ärkebiskopen beslutar om förlänande av utmärkelseecknet Sankt Henrikskorset och utmärkelseecknet Mikael Agricolakorset på förslag av ett beredningsorgan som tillsätts av kyrkostyrelsen. Kyrkostyrelsen beslutar om förlänande av övriga utmärkelseecken och förtjänsttecken.

*Utöver vad som bestäms i lagen om offentlig belöning (1215/1999) och i den förordning av republikens president som utfärdats med stöd av nämnda lag kan biskopen förläna prostiteln samt domkapitlet titeln *director cantus* och *director musices*.*

Denna lag träder i kraft den 200 , dock

26
Gällande lydelse

RP 223/2005 rd
Föreslagen lydelse

*så att om tjänsteinnehavares rätt att kvarstå
i en tjänst för vilken avgångsåldern är högre
än 68 år gäller vad som föreskrivs i 26
kap. 4 § i kyrkolagen.*
